

disse Grundeiere en Extraktat til Staten, saa er dette en Bevægelse, hvortil jeg umuligt kan være med. Skulle vi være rejsfærdige imod Alle, som den høitagtede Minister rigtig bemærkede, at vi maae være, er det det Naturlige at erklære reent og klart, at den Servitut, der er lagt paa alle disse Grunde, saavel Statens som de private, er ophævet, og at Staten som privat Eier træder i Concurrence med de andre private Eiere med Hensyn til Udbydelsen af Grundene paa Markedet. Vi maae ikke overse, at Staten staaer i en dobbelt Stilling i dette Spørgsmaal, idet den deels staaer som Den, der giver Loven, og deels som Concurrent med de andre Grundeiere paa dette Terrain, men det er da i mine Dine en stor Uretfærdighed og en ligefrem Overskridelse af den Grundsatning, som den høitagtede Minister indprentede os, idet han minde os om, at vi skulle være retfærdige imod Alle, naar vi ville benytte vor Stilling som lovgivende Magt til at skaffe os en Fordeel som privat Grundeier. Jeg kan imidlertid meget godt forstaae, at den nuværende Regjering har kunnet fremkomme med et Forslag, der gaaer ud paa at lade en Fæstning udøve sin Virkning imod Noget, der ikke kan forsvare sig. Ligeoverfor en Fjende kan Fæstningen ikke udøve nogen Virkning, men den kan gjøre det overfor private Mænd, slyndt den for længe siden er ophørt at være Fæstning. Det er accurat det Selvsamme, som den samme Regjering gjorde i Grundlovsfagen, idet vi i flere Aar regjeredes med en Fællesforfatning, længe efterat Fællesskab og Fællessager havde ophørt at være til. Længe derefter øvede denne Fællesforfatning — og det var netop den høitærede Regjering Kunststykke — sit Tryk og gjorde sin Tjeneste, men jeg vil til det Yderste sætte mig imod, at denne Manoeuvre nogenstinde oftere skal gjentage sig, og derfor stemmer jeg saavel imod Fleertallets som imod Regjeringens Forslag.

L. C. Larsen: Naagtet den høitærede Krigsminister har advaret os mod at komme ind paa Retsspørgsmaalet, kan jeg dog ikke lade være at gjøre nogle Bemærkninger derom. Det Foredrag, vi hørte i forrige Møde af Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns 7de Valg-

freds (Casse), forekommer mig at have gjort en større Virkning paa Medlemmerne her i Thinget, end det efter min Formening fortjener; jeg maa tilstaae, at jeg endogsaa har forundret mig over nogle af Udtalelserne deri. Hvis jeg har opfattet hans Bemærkninger rigtig, gif de ud fra, at det skulde være en almindelig anerkjendt Sætning, at, naar den herskende Ting i Servitutforholdet forgif, bortfaldd ogsaa Servituten. Jeg skal nu ikke undersøge, hvorledes det har sig med denne Sætning i den ældre Ret, hvorfra den rimeligvis er hentet; i vor Lovgivning vil man forgjæves lede efter en saadan almindelig Sætning; den har jo næsten ingen Regler for Servitutforholdet. Derimod kunne vi ganske vist i Stykterne finde denne Sætning opstillet under et eller andet Nummer ved Spørgsmaalet om Servitutens Ophør, men, tager man rigtig fat paa den, vil man see, at den i Grunden ikke har Noget at bethede; thi den siger ikke Andet, end at, naar det er blevet aldeles umuligt at udøve Servituten, falder denne bort, og det er jo efter alle menneskelige Forhold rigtig. Det vil altsaa her ikke sige Andet, end at, hvis Fæstningsværkerne og hele Kjøbenhavn med sank ned i Asgrunden og overstilledes af Bølggerne, saa kunde man blygge frit ved Bredden, og endda kom det an paa, om Krigsministeren var forgaaet med; thi ellers kunde der — som jeg senere skal bemærke — endda være Tale om, at der kunde gjøres Paastand paa, at Servituten skulde vedblive. Det Rigtige efter min Formening — og jeg troer ikke, det kan modsiges — er, at hvert enkelt Retsforhold maa undersøges efter sin Bestaendighed, og først da kan man komme til en begrundet Mening om, hvilken Indfyldelse Forandringer i den herskende Ting have paa hele Forholdet. Det ærede Medlem har vist ganske overseet, at en stor Mængde Servituter ere stiftede ved Contract, og det beroer jo da ganske paa Contractens Indhold, hvilken Virkning Indtrædelsen af en eller anden Omstaendighed, der forandrer Stillingen, skal have; der kan man virkelig ikke komme igjennem med en sli almindelig Sætning. Selv om Servitutens Stiftelse grunder sig paa Hævd, maa det komme an paa hele Forholdets Bestaendighed, hvad der er